

El rebost dels cinemes

El figuerenc Lluís Benejam mostra el seu arxiu-col·lecció

Xavier Romero

www.catalunya
postal.cat

Un dels més grans aficionats al cinema de les comarques gironines i alhora col·leccionista de tota mena de material al·lusi al setè art, amb una llarga trajectòria, és el figuerenc Lluís Benejam, qui portat pel seu afany de superació i pel desig de continuar oferint-se a les persones interessades, ha dissenyat un web (www.lluisbenejam.com) impressionant, tant per la seva presentació, ben cinematogràfica per cert, com pel contingut.

L'arxiu-col·lecció de Benejam està a disposició de tots aquells aficionats i entitats que necessitin de la informació i imatges, i així ens comenta ell mateix el motiu de la seva creació: «A principi del 1990 varen començar a funcionar els multicines, alhora que molts cinemes antics anaven tancant per la impossibilitat de poder competir amb aquests nouvinguts. Dins de les sales de cada cinema hi havia un món que desconeixia: El rebost dels cinemes. Eren habitacions plenes de cartells, guies, cartelleres, i amb el tancament de les sales tot aquest material desapareixia entre les runes. En veure la fi que li esperava a aquest material, em vaig proposar començar a fer un arxiu de cinema per poder salvaguardar-lo. Vaig visitar molts empresaris de cinema per explicar-los la meua idea de crear un arxiu i els estic agraït, ja que molts d'ells em van cedir el material que tenien guardat. Ac-

tualment a la col·lecció s'hi post trobar informació impresa de més de 28.000 pel·lícules des del 1900 fins als nostres dies, la qual està a disposició de persones, entitats i institucions interessades a realitzar treballs sobre cinema».

Així, l'expert Benejam ofereix desinteressadament tants coneixements i objectes relacionats amb la seva afició, perquè tothom s'en pugui aprofitar, mentre que en pla didàctic explica amb detall les característiques de tots els vestants: cartell (gran full manuscrit o imprès que hom fixa en llocs públics per anunciar alguna cosa), fotocrom (full en què surt l'escena d'una pel·lícula i que es posaven al vestíbul del cinema), *pressbook* o guia publicitària (material de paper utilitzat per les distribuïdores per facilitar informació de les cintes), programa de mà (fins a mitjan anys 70 era habitual repartir-lo a la sortida dels cinemes per anunciar la següent programació, i també es lliurava domiciliàriament), diapositives publicitàries (sobre un negatiu en cel·luloide o vidre es dibuixaven els anuncis que després es passaven per pantalla),...

Un altre apartat que aquest col·leccionista ha cuidat amb molt d'interès és el de la història de les sales de la seva ciutat. Així, informa sobre els cinemes Juncaria, Las Vegas, Savoy, Parc, Edison, Teatre-Cine Jardí, amb les dates d'inauguració i tancament i altres dades curioses.

Ricard Aragó Turon

Casum la ma...». L'home no va tenir temps d'acabar la frase.

– Manel! Fes el favor, per l'amor de Déu. Ja saps què diu mossèn Aragó!

Ricard Aragó Turon va néixer a Santa Coloma de Farners el 1883 i de jove va ingressar al seminari de Girona, on va ser ordenat sacerdot. Ja durant els seus temps d'estudiant va començar a preocupar-se pel tema que li absorbiria totes les forces: aconseguir que la gent parlés amb correcció i no usés paraules grolleres. Per promoure aquest pensament, el 1908 va fundar la Lliga del Bon Mot i va començar una intensa activitat propagandística. Una de les primeres personalitats que de seguida es va sumar a la iniciativa va ser el poeta Joan Maragall, mitjançant un article que va significar l'impuls definitiu perquè la idea d'Aragó triomfés arreu del país.

El capellà de Santa Coloma va escriure infinitat d'articles i llibres per promoure un català lliure de males paraules i renecs. Sovint utilitzava el pseudònim «Ivon l'Escop» per fer-ho. Amb aquest nom va publicar, per exemple, *Quatre regles per parlar bé*, *El Bon Mot i els Propietaris Agricultors*, *La llengua catalana* i *La llengua de l'església*.

La Lliga del Bon Mot tenia la seva seu central a Barcelona, però la seva activitat es va escampar per tota la geografia catalana. A Girona, per exemple, Aragó va pronunciar nombroses conferències. Algunes a la Biblioteca Popular de la Dona, una entitat dedicada a l'educació femenina. Ivon l'Escop estava convençut que les dones podien pressionar els homes (pares, marits, fills) per què deixessin de blasfemar. Si bé l'objectiu d'Aragó pot ser vist com a conservador, sempre va usar els sistemes de publicitat més moderns. Així, a part de les conferències, també organitzava activitats més lúdiques com ara festes infantils o concursos; i apostava per la comunicació gràfica imprimint cartells i fulls volants amb un rotund «NO RENE-GUEU» que actualment es poden trobar a llibreries de vell o a fires d'antiquaris.

La guerra civil va posar punt i final al projecte. Primer perquè durant el conflicte qualsevol element religiós era perseguit i segon perquè a partir de 1939, el franquisme va impedir promoure la llengua i la cultura catalanes. Això va fer que Ivon l'Escop passés a la història mentre Ricard Aragó escrivia algunes obres pietoses en castellà. Res a veure, però, amb la força dels textos que havien servit a la causa de la Lliga del Bon Mot.

Ricard Aragó Turon va morir el 1963, quan tenia vuitanta anys.

Xavier Carmaniu Mainadé

Historiador
i periodista